

»na řád«, rozumí se odesílatel, a dále místo dodání, ustanovení o povozném, místo a den vydání nakládacího listu. Potřebným jest též podpis povozníkův. Na žádost povozníkovu povinen jest odesílatel vydati jemu snímek listu nakládacího vlastním podpisem opatřený (čl. 414 obch. z.). Nakládací list jest rozhodným pro právní poměr mezi povozníkem a příjemcem zboží, kdežto pro poměr mezi povozníkem a odesílatelem rozhodnými jsou ustanovení nákladní smlouvy resp. listu nákladního. Ustanovení nákladní smlouvy, která nejsou obsažena v listu nakládacím, nemají vůči příjemci žádného právního účinku, ač není-li k nim v listu nakládacím výslovně poukázáno (čl. 415 obch. z.). Jestliže povozník vydal list nakládací, smí pozdějších příkazů odesílatele ohledně vrácení zboží nebo vydání jeho někomu jinému než příjemci nakládacím listem legitimovanému jen tehdy uposlechnouti, když jemu byl nakládací list vrácen, ježto jinak zodpovědným jest za zboží právnímu majiteli listu nakládacího (čl. 416 obch. z.). Oprávněn zboží přijati jest ten, kdo v nakládacím listu jako příjemce jest označen, nebo na koho byl nakládací list na řád znějící rubopisem (indosamentem) převeden (čl. 417 obch. z.). Jest tedy povozník povinen vydati zboží jen tehdy, vrátí-li se jemu nakládací list, na kterém se odevzdání zboží potvrdí (čl. 418 obch. z.).

VI. Ustanovení čl. 390—420 obch. z. platí též pro železnice a jiné veřejné ústavy dopravní, pokud nejsou modifikována čl. 422—431 obch. z. a zákony zvláštními (řád dopravní) (čl. 421 obch. z.).

Viz. čl. Dopravnictví železniční.

VII. Poplatky.

1. Nákladní listy a jich duplikáty jsou při zásilkách do ciziny za jistých podmínek poplatku prosty, neobsahují-li mimo seznam zboží, smlouvu s vozkou, povozníkem neb lodníkem učiněnou a pojištění žádná jiná ustanovení, která by podléhala stupnici poplatkové (p. s. 102 m. popl. z., výn. min. fin. ze dne 11. dubna 1873 č. 8143). Toto osvobození však odpadá, když místo dodání od místa odeslání více než 5 mil jest vzdáleno, tu obnáší poplatek 5 kr. (§ 14 zák. ze dne 29. února 1864 č. 20, násl. spr. s. dv. ze dne 8. července 1879 č. 544). Při tuzemských zásilkách obnáší poplatek při vzdálenosti místa odeslání od místa dodání až do 5 mil 1 kr., jinak 5 kr. (p. s. 101 A. b. popl. z., § 14. zák. ze dne 29. února 1864 č. 20). Zasílá-li se však zboží poštovním úřadem, obnáší poplatek vždy 5 kr.

2. Přijímací listy povozníků o přijetí zboží ku dopravě (nákladní listky) podléhají poplatku 5 kr.; nákladní listy poštovního úřadu jsou za jistých podmínek poplatku prosty (p. s. 47 d bb; 48 b popl. z.).

3. Nakládací listy podléhají poplatku 1 zl. (p. s. 47 d aa popl. z.).

4. Stvrzenky o přijetí, které se vydávají povozníkovi o dodání zásilky, jsou za jistých podmínek poplatku prosty (p. s. 48 b popl. z.); též osvobozeny jsou od poplatku stvrzenky o tom, že dodáno bylo zboží osobami, které jsou ve službě zasílatelově nebo které obchod dopravní po živnostensku neprovozují (§ 14. zák. ze dne 29. února 1864 č. 20).

Dopravnictví železniční.

Národohospodářský význam železnic a jich monopolní postavení vyžadovalo zvláštního upravení dopravnictví, které železnice provozují. Nej důležitější zásady o tom v 2. oddíle 5. titulu 4. knihy obch. z. uvedené, byly nejnověji upraveny, avšak též částečně změněny úmluvou Bernskou

ze dne 8. října 1890, která publikována byla dne 15. listopadu 1892 pod č. 186 ř. z., a dopravními řády ze dne 10. prosince 1892 č. 207 ř. z. a ze dne 1. září 1893, č. 138 ř. z. Po železnicích dopravovati lze: zavazadla a rychlozboží, mrtvoly, živá zvířata, »zboží« t. j. movité věci vyjímaje živá zvířata, když nebyla převzata ani jako rychlozboží.

I. Uzavření smlouvy dopravní.

1. Každá dráha jest z pravidla povinna přijímati zboží ku dopravě do všech stanic pro dopravu zboží zařízeníých, aniž by třeba bylo prostředkující adresy pro přechod z jedné dráhy na druhou (§ 49. dopr. ř.).

2. Jisté druhy zboží jsou z dopravy vyloučeny a to:

a) předměty, které podlehají nucené dopravě poštovní tedy dopisy a periodické spisy v listech nebo sešitech, když od jich vydání ještě neuplynulo 6 měsíců (výn. min. ob. ze dne 16. listopadu 1872 č. 20576);

b) předměty, které pro svůj objem, váhu nebo jinou vlastnost ku dopravě se nehodí;

c) předměty, jichž doprava z důvodů veřejného pořádku jest zakázána;

d) všechny předměty, jež se samy vznítí, nebo které vybuchnouti mohou.

3. Za jistých podmínek připuštěny jsou ku dopravě předměty uvedené v příloze B dopr. ř. a sice zboží: zlaté a stříbrné, platina, peníze, hodnoty peněžné, mince a papíry, listiny, drahé kameny, pravé perly, skvosty a jiné drahocenné věci, dále předměty umělecké a předměty, jichž nakládání nebo doprava způsobuje neobyčejné obtíže jako lokomotivy, tendry a parostroje, pokud na vlastních kolech jezdí, živý dobytek, zásilky zvířete, ptáků a rostoucích rostlin.

4. Smlouva dopravní pokládá se za uzavřenou, jakmile bylo zboží s listem nákladním stanicí odesláno ku dopravě přijato.

Nákladní list musí obsahovati:

a) místo a den vyhotovení jeho;

b) stanici odesílací a stanici konečnou, jméno a bydliště příjemce;

c) označení zásilky dle obsahu;

d) udání odesílatelovo, zda-li chce užiti za dovolených podmínek výjimečných (speciálních) sazeb;

e) udání odesílatelovo, jaký má zájem na dodání;

f) udání, má-li se zboží zaslati jako rychlozboží či obyčejně;

g) úplný seznam průvodních listů potřebných ku vycelení, zdanění nebo ku policejní prohlídce;

h) poznámku frankovací, bylo-li povozné napřed zapláceno aneb dána-li záloha na povozné;

i) dobírky na zboží vážnoucí;

j) udání směru, kterým zásilku dopraviti jest;

k) podpis odesílatele a udání jeho bydliště.

Nákladní listy nelze za veřejné listiny pokládati, ježto jsou tyto toliko listinami soukromými a nečiní vůči třetím dle § 113 s. ř. žádného důkazu (výn. ze dne 31. prosince 1879 č. 13224). Ku platnosti smlouvy dopravní ohledně zboží firmou do rejstříku obchodního zapsanou dráze ku dopravě odevzdaného stačí, byl-li vyhotoven nákladní list zřízencem firmy odesílací, třeba tento nebyl oprávněn firmu znamenati (výn. ze dne 26. srpna 1875 č. 1997). Označení odesílatele v nákladním listu, jež byl učinil zasílatel, jest vůči dráze irrelevantním (výn. ze dne 19. listopadu 1873 č. 9329).

II. Obsah smlouvy dopravní.

1. Dráha jest povinna:

a) zboží v tom pořádku odeslati, ve kterém bylo ku dopravě převzato, ač-li tomu nevadí naléhající důvody vozby železniční nebo veřejný prospěch;

b) počítati s dopravou v určité lhůtě (lhůta odesílací) a ji v další určité lhůtě ukončiti (lhůta dopravní). Obě lhůty činí pak lhůtu dodací. Jen výjimečně může býti lhůta dodací prodloužena.

c) Dráha jest povinna v ustanoveném místě příjemci nákladní list a zboží vydati, byly-li obnosy v listu nákladním udané zapraveny a příjem zboží potvrzen. Za místo dodání platí místo, které byl odesílatel naznačil (§ 16. dopr. ř.) Neleželi-li místo to při dráze aneb není-li v místě tom stanice pro dopravu zboží, a neučinila-li dráha žádných opatření ve příčině další dopravy, jest o tom příjemce zpraviti, nebo zboží na nebezpečí a útraty odesílatelovy do dotčeného místa zaslati.

Zboží se vydá, když zapláceno bylo povozné a jiné platy a když vydáno bylo stvrzení o příjmu, a sice jest oprávněna dráha vydati zboží na adresáta znějící tomu, kdo odevzdá aviso stvrzené adresátem a stvrzenku o příjmu (roz. nejv. s. ze dne 11. února 1868 č. 48).

2. Odesílatel jest povinen:

a) odevzdati zboží v úředních hodinách drahou stanovených. Zboží musí býti ve 24 hodinách odevzdáno a přijato, jinak jest dráha oprávněna žádati skladné.

b) Nákladní list správně vyplniti. Odesílatel ručí za správnost udání a prohlášení v nákladním listu obsažených a stihnou jej všechny následky nesprávného, neurčitého a neúplného prohlášení. Neúplnost a neurčitost adresy v nákladním listu nevylučuje však ručení dráhy za to, že nevydá zboží osobě jiné, než osobě ku přijetí oprávněné, leč že by se tak stalo jedině následkem nedostatečnosti adresy (roz. ze dne 19. září 1861 č. 5406 a ze dne 5. července 1871 č. 4359). Při jednotlivých kusech zboží jest dráha povinna stanoviti jejich váhu. Nesprávné udání obsahu zásilky má v zápětí přírážku na povozném, nehledě ku povinnosti náhrady škody, jakož i ku trestům zákony trestními nebo policejními stanoveným (§ 53 dopr. ř.).

c) Odesílatel povinen jest zboží zabaliti tak, aby chráněno bylo při dopravě před ztrátou a poškozením. Neučiní-li tak, může dráha přijeti zboží odepřiti aneb žádati, aby odesílatel v nákladním listu chyby a nedostatky obsahu doznal a o tom revers vydal.

d) Odesílatel povinen jest připojiti ku nákladnímu listu ony průvodní listiny, jichž potřebí jest ku zapravení cel, daní nebo vzhledem ku předpisům policejním. Nelze-li dráze vinu přičítati, ručí on za chyby, nedostatečnost nebo nesprávnost těchto listin.

e) Jest povinen nahraditi dráze povozné sazbou stanovené, jakož i hotové výlohy, útraty dopravy a výlohy nutného opravení zboží (§ 60 dopr. ř.). Za povozné a vedlejší poplatky, cla a jiné výlohy s dopravou spojené ručí zboží jako ruční zástava potud, pokud se nalézá v uschování dráhy neb u někoho jiného, který je jménem dráhy drží. Bylo-li sazby nesprávně užito nebo vyskytly-li se chyby v účtu, má dráha právo žádati doplatek, po případě ten, jenž více zaplatil, vrácení obnosu přeplaceného. Nároky tyto zanikají po roce ode dne zaplacení (§ 61 dopr. ř.).

3. Příjemce jest povinen, ač-li se jemu zboží bezprostředně nedodá:

a) vyzvednouti si zboží drahou dle sazby složené v době, po kterou dle sazby neplatí se skladné, a v hodinách úředních;

b) zboží, jež sám musí složit, povinen jest v době sazbou stanovené složit a si odvésti; zamešká-li tuto lhůtu, povinen jest zaplatiti skladné a vozné sazbou stanovené, a dráha oprávněna jest složit zboží na nebezpečí a útraty jeho (§ 69 dopr. ř.);

c) musí zaplatiti obnosy udané v listu nákladním;

d) musí zboží přijati. Odepírá-li zboží přijati nebo neučiní-li tak v čas, má dráha neprodleně zpravit o tom odesílatele prostřednictvím stanice odesílací, což státi se má také v těch případech, kde odevzdání jest nemožným. Dráha nesmí nikdy bez výslovného svolení odesílatele zboží zpět poslati, nýbrž musí je buď: na nebezpečí a útraty odesílatele ve skladišti uložit, ve kterémžto případě ručí za péči pořádného kupce, aneb může zboží proti dobírce útrat a výloh na něm váznoucích odevzdati do veřejného skladiště nebo zasílateli na účet a nebezpečí toho, jehož se zásilka týká, o čemž však odesílatel zpraven býti musí, nebo může zboží bez dalšího na účet a útraty odesílatele, zpraviv jej o tom, vhodně prodati, avšak toliko tehda, podlehá-li zboží rychlé zkáze nebo nemůže-li dle místních poměrů ani do skladiště složeno, ani zasílateli odevzdáno býti. Prodej může se předsevzít po uplynutí 4 týdnů ode dne, kdy skončila lhůta, po kterou neplatí se skladné, pakli by se však cena delším ležením nebo následkem útrat nepoměrně snížila, i dříve. (§ 70 dopr. ř.)

III. Modifikace smlouvy dopravní.

1. Dráha ručí jako schovatel, přijme-li zboží, jež ihned dopravit nelze, v uschování s výhradou, že odesláno bude teprve tehdy, až bude doprava možnou (§ 55 dopr. ř.).

2. Dráha ručí jako zasílatel:

a) pokud plní předpisy celní, berní a policejní při dopravě, ať již sama neb prostřednictvím zasílatele (§ 59 dopr. ř.);

b) pokud dopravuje zboží z konečné stanice na místo, které neleží při dráze a jež jest v nákladním listu udáno jako místo dodání (§ 76 dopr. ř.), leč by tu byla zvláštní zařízení.

3. Dráha ručí jako mandatář, když odesílatel zboží stíží dobírkou.

IV. Ručení dráhy za škodu.

1. Vznik závazku: Dráha ručí za škodu, která povstala ztrátou, zmenšením nebo poškozením zboží v době od jeho přijetí ku dopravě až do jeho odevzdání. Za ztrátu se pokládá též, jestliže dráha vydala zboží jiné osobě, než která jest nákladním listem jakožto příjemce označena (roz. ze dne 5. srpna 1871, č. 4359), aneb bylo-li zboží z jakéhokoli důvodu povozníkovi odňato (roz. ze dne 14. března 1888, č. 3046).

Dráha neručí však:

a) když škoda nastala vinou oprávněného, následkem přirozené povahy zboží neb vyšší mocí (§ 75 dopr. ř.). Za moc vyšší (vis maior) se pokládá: válka (roz. ze dne 8. července 1863, č. 4665), požár, pokud nepovstal vinou společnosti dráhy neb zřízců její (roz. ze dne 25. dubna 1882, č. 4097), neobyčejná, nepředvídaná povodeň (roz. ze dne 22. března 1887, č. 2505). Tyto osvobozující okolnosti musí dráha dokázati (roz. ze dne 4. dubna 1872, č. 11937).

δ) Dráha jest sprostěna povinnosti ručiti za zboží,

α) které dle sazby nebo na základě úmluvy s odesílatelem dopravit se má ve vozech otevřených, za škodu, která povstala následkem toho, že vozy byly otevřeny;

β) které, ačkoli jeho povaha vyžaduje zabalení, aby chráněno bylo před ztrátou, zmenšením nebo poškozením při dopravě, dle prohlášení odesílatelova v nákladním listě obsaženého nezabalené nebo jen nedostatečně bylo dráze odevzdáno, za škodu, která následkem toho vznikla;

γ) jež nakládá nebo skládá odesílatel po případě příjemce buď dle ustanovení sazby nebo dle zvláštní úmluvy s odesílatelem, za škodu povstlou tímto skládáním a nakládáním nebo nedostatečným složením na voze;

δ) kterému dle jeho zvláštní přirozené povahy zvláštní nebezpečí hrozí, za škodu, která následkem této nebezpečné povahy jeho povstala. Otázka, zda-li zboží při dopravě pro svou přirozenou povahu zvláštnímu nebezpečí zkázy nebo poškození podlehá, má býti ve sporu rozhodnuta znalci (roz. ze dne 28. ledna 1875, č. 12566 z r. 1874). Za shoření zboží vznětlivého není dráha zodpovědná (roz. ze dne 25. dubna 1882, č. 4097), zvláště ne za vznětlivost (roz. ze dne 19. ledna 1887, č. 14316) a také ne ohledně živých zvířat, za škodu, která povstala z nebezpečí s dopravou pro tato zvířata spojeného. Nebezpečí, že dvéře vozu, ve kterém se tato zvířata převážejí, mohou se samy zavřít, náleží též ku těmto nehodám; pročez neručí dráha za to, udusí-li se zvířata následkem toho, že dvéře vozu samy se zavřely (roz. ze dne 16. března 1871, č. 10051). Tyto zákonné důvody osvobozující pozbývají však váhy, když oprávněný dokáže, že škoda nevznikla z nebezpečí, za které dráha neručí, aneb, že škoda povstala vinou dráhy neb zřízenců její. (§ 77 dopr. ř.) Dráha neručí, byly-li ku dopravě pod nesprávným nebo neurčitým udáním odevzdány předměty z dopravy vyloučené aneb k této jen výmínečně připuštěné, aneb nešetřil-li odesílatel předpisů bezpečnosti (§ 89 dopr. ř.).

2. Výše náhrady škody: Úplná náhrada škody, tedy také ušlý zisk, může býti žádána ve všech případech, když škoda povstala následkem zlého úmyslu nebo hrubé nedbalosti dráhy (§ 88 dopr. ř.). Důkaz toho náleží oprávněnému. Za zlomyslné jednání sluší pokládati, bylo-li během dopravy zboží v jednom kuse zabalené za jiné zaměněno (roz. ze dne 10. března 1873, č. 7021), dále, když dráha neučiní náležité opatření, aby zboží ve stanicích složené proti účinkům povětrnosti bylo chráněno (roz. vrch. zem. s. víd. ze dne 2. března 1875, č. 2597), též když dráha vydá zboží beze zvláštního příkazu odesítelova jiné osobě než adresátovi, třeba že osoba tato koupí zboží prokáže (roz. ze dne 9. května 1877, č. 1824). Ku škodě celé náleží též úroky z prodlení; tyto platiti jest od okamžiku smluveného dodání (roz. ze dne 8. července 1863, č. 4765) t. j. po uplynutí lhůty dodací dopravním řádem stanovené (roz. ze dne 11. února 1868, č. 48).

Z pravidla nelze však žádati náhradu škody veškeré, nýbrž toliko náhradu škody dle ustanovení dopravního řádu, a to:

a) Ztratí-li se zboží, musí nahrazena býti obecná tržní cena, není-li ceny tržní, tedy obecná cena, kterou mělo zboží téhož druhu a téže jakosti v místě odeslání a v době, kdy zboží ku dopravě bylo přijato. Kromě toho

vrátí se to, co na clech a jiných výlohách, jakož i na povozném již zaplaceneno bylo (§ 80. dopr. ř.).

b) Při poškození zboží, musí dráha zaplatiti celý obnos, o který cena zboží byla zmenšena (§ 85. dopr. ř.).

c) Bylo-li zboží dodáno později, než jak umluveno bylo, ručí dráha za škodu, která následkem toho povstala, ač-li nedokáže, že opozdění nastalo okolností nezaviněnou, kterou odvrátiti nemohla.

3. Důkaz ztráty a poškození. Dráha jest povinna ve všech případech ztráty, zmenšení a poškození ihned zavést vyšetřování, výsledek tohoto vyšetřování (sepsáním protokolu o skutečném stavu věci) písemně stvrditi a jej účastníkům ku jich žádosti sděliti. Tomuto protokolu za šetření náležitostí § 71. dopr. ř. sepsanému přikládá se úplná průvodní moc ohledně okolností v něm uvedených. Nemusí se při sepsání jeho šetřiti předpisů soud. řádu (roz. ze dne 10. března 1873 č. 7021). Rozumí se, že zřízením tohoto protokolu neuznává se ještě povinnost ku náhradě škody (roz. ze dne 10. června 1876 č. 10820).

4. Zánik povinnosti náhrady škody: Povinnost tato pomíjí:

a) Zaplacením povozného a jiných na zboží vážnoucích pohledávek a přijetím zboží.

b) Promlčením. Doba promlčecí obnáší 1 rok, je-li tu dolus nebo culpa lata, 3 leta. Promlčení počíná při poškození nebo zmenšení dnem dodání, při úplné ztrátě neb opozdění posledním dnem lhůty dodací. Při doznání, při narovnání nebo soudním rozsudku platí všeobecná doba promlčecí. Zaniklé nároky nemohou ani odpůřčí žalobou ani obranou ku platnosti přivedeny býti (§ 91. dopr. ř.). Ustanovení § 1497. o. o. z. o přetržení promlčení nelze na toto promlčení užiti (roz. ze dne 26. listopadu 1873). Rovněž nepřetrhuje promlčení reklamace, jež v zákonné době promlčecí byla podána (roz. ze dne 19. dubna 1882 č. 5013). Dle roz. ze dne 17. března 1887 č. 10085 z r. 1886 nepokládá se za ztraceno zboží, které vydáno bylo osobě ku přijetí neoprávněné, a platí tudíž ohledně tohoto promlčení předpisy § 1489 o. o. z.

V. Provedení nároků proti dráze.

Nároky vůči dráze mohou k místu přivedeny býti, jak mimosoudně reklamací, tak i soudně, žalobou. Reklamace mohou se podati buď ústně nebo písemně; nutnou jest písemná forma pro reklamace, které se dodávají na základě § 90. dopr. ř. Ku reklamaci musí se připojiti průkaz o ceně zboží a nákladní list, byl-li tento příjemci odevzdán. Reklamace má správa dráhy co nejrychleji vyřídití písemným výnosem (§ 73. dopr. ř.).

Žaloba řídí se dle zásad všeobecných. Práva z dopravní smlouvy plynoucí může vůči dráze ku platnosti přivesti pouze ten, kdo může se zbožím volně nakládati. Z pravidla jest to příjemce, který má právo, jakmile došlo zboží na místo určené, vlastním jmenem přivesti ku platnosti vůči dráze všechna práva ze smlouvy dopravní vyplývající (§ 66. dopr. ř.). Tak jest zvláště zasílatel jako adresát ve příčině zboží ku žalobě legitimován držbou nákladního listu (roz. ze dne 23. srpna 1850 č. 4249). Odesílatel jest jen tehdy legitimován, když vykáže se duplikátem nákladního listu nebo listem přijímacím nebo potvrzením stanice odeslání, že takový list vydán nebyl, aneb vykáže-li se svolením příjemcovým (§ 73. dopr. ř.). Třetí osoba má zapotřebí ku své legitimaci, aby adresát právo své jí postoupil. Jakkoli neručí za škodu toliko ta dráha, která zboží s listem nákladním ku dopravě

převzala, nýbrž i každá následující dráha, která zboží a nákladní list přejímá, mohou nároky ze smlouvy dopravní žalobou ku platnosti přivedeny býti toliko proti dráze první nebo té, která zboží s listem nákladním naposledy převzala, aneb naproti té dráze, na jejíž trati škoda se stala. Mezi těmito drahami může sobě žalobce voliti; právo volby pomíjí podáním žaloby.

Doručování úředních vyřízení.

Jelikož právní účinky úředních vyřízení, jak formální, tak i materiální nastávají z největší části doručením dotyčných vyřízení k rukoum zúčastněných osob, stalo se doručování předmětem zevrubného zákonného upravení. Předpisy o doručování týkají se jednak vyřízení soudů civilních i trestních, jednak úřadů politických.

A. Doručování soudů civilních.

I. Orgány doručování (§§ 213.—217. soud instr.). V místě soudu samém děje se doručování přísežným soudním sluhou, mimo místo soudu zpravidla poštou. Ku výslovné žádosti stran anebo shledá-li soud k vůli bezpečnosti toho potřebu, lze též doručování stranám mimo místo soudu, avšak v okrese jeho bydlícím předsevzítí soudním sluhou. Též může soud o doručení jak v obvodu tak i mimo obvod soudu dožádati onen okresní soud, v jehož okrese doručení se má státi. Kusy, které soudní sluha následujícího dne má doručiti, jest mu přednostou výpravny se seznamem (archem doručovacím) odevzdati. Na těchto arších doručovacích dlužno každý kus s uvedením čísla podacího protokolu (exhibitního), předmětu, a sice dle druhu: výměr, rozsudek atd., pak počtu příloh k doručení určeného, obnosu peněžního, kolků a konečně jmen stran zaznamenati. Soudní sluha má každé doručení dle předpisů soudního řádu provésti a podpisem příjemce, s doložením dne měsíce a roku v archu doručovacím dáti stvrditi. Neumí-li strana psáti, má soudní sluha přivolati svědka písma znalého, který ku znamení ruky adresáta připojí datum doručení a svůj podpis (nař. m. ze dne 2. dubna 1854 č. 5213). Doručení úřadům, které se v místě soudu nacházejí, vykoná se odevzdáním dotyčných jednacích kusů pro ně určených v podacím protokole; spisy však, jež zasílají se poštou, odevzdati jest poštovním úřadům proti potvrzení. Má-li se doručení státi k dožádání jiných úřadů, sluší jim zpravidla zaslati ověřený výtah z doručovacího archu. Dle okolností může soudnímu sluhovi též zvláště vyhotovený list stvrzovací, jenž bližší označení spisu obsahuje, býti dán s sebou za tím účelem, by stranou podepsán a úřadu, na jehož dožádání doručení se děje, zaslán býti mohl. Soudním spisům, jichž doručení diti se má jiným soudem, připojiti sluší přípis dožadací; list však nebo arch doručovací, není-li třeba zvláštních poznámek, zaslati jest nazpět pouze v obálce (výn. min. pr. ze dne 6. března 1854 č. 2474). Následujícího dne má soudní sluha archy doručovací odevzdati výpravčímu, který je má zkoumati a, shledá-li vady, dle okolností naříditi jejich opravení. Doručení, která se nestala, má soudní sluha ospravedlniti a nedoručené kusy výpravčímu odevzdati, aby mohly býti přenešeny do doručovacího archu následujícího dne. Nemůže-li následkem překážek doručení vůbec v čas se státi, má soudní sluha o tom podati soudu písemné oznámení (relaci). Soudním sluhům odevzdané archy doručovací má výpravčí označiti čísly ode dne 1. ledna až do posledního dne prosince běžícími a o tom vésti zvláštní záznam. Na každém konceptu vyřízení jest po nastalém doručení poznamenati číslo